

یکصد و بیست و پنجمین جلسه کمیته معرفی رقم

یکصد و بیست و پنجمین جلسه کمیته معرفی رقم در روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۲/۳۰ با حضور اعضای کمیته، در محل موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال برگزار شد. در این جلسه گزارشات معرفی یک پایه انگور، یک لاین لوبیا قرمز، دو هیبرید چغندر قند و نتایج آزمون تعیین ارزش زراعی ارقام گندم، یونجه، سورگوم، نخود و کلزا به شرح ذیل ارائه و بررسی گردید:

۱- گزارش معرفی یک پایه انگور توسط نماینده موسسه تحقیقات علوم باغبانی ارائه شد. ژنوتیپ مذکور که حاصل بررسی کلکسیون ارقام بومی انگور استان قزوین و انتخاب غیرمستقیم و غربال ارقام متحمل به تنش خشکی بر اساس صفات مورفولوژیک می باشد، به دلیل پایین بودن آزمون حسی و بازاریسندی، به عنوان پایه متحمل به خشکی و مقاوم به زنجره مو مورد توجه قرار گرفت. این پایه نسبت به شاهد ۳/۳۵ درصد افزایش عملکرد در تنش خشکی داشته و با شاخص حساسیت به تنش ۰/۹، ۳/۷ برابر متحمل تر از شاهد (رقم بیدانه سفید) است. همچنین، این ژنوتیپ دارای تحمل بالا نسبت به آفت زنجره مو بوده و ضمن نداشتن علائم آلودگی، جایگزینی آفت در ریشه بسیار کمتر می باشد. علاوه بر این پایه فوق دارای ۱/۹۲ میلی گرم بر گرم کربوهیدرات کل، ۴/۸۶ میلی گرم بر گرم فنل، ۱/۶۷ میلی گرم بر گرم فلاونوئید کل و ۹۵ میکروگرم بر گرم پرولین در ریشه است و میزان گیرایی پیوند آن به طور متوسط ۷۸ درصد می باشد که مورد تایید قرار گرفت و با نام "ولی" معرفی شد.

۲- گزارش معرفی یک لاین لوبیا قرمز توسط محقق موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر ارائه شد. لاین مذکور در دهه ۸۰ شمسی از طریق مرکز تحقیقات بین المللی گیاهان گرمسیری (CIAT) به ایران ارسال و در برنامه های اصلاحی مورد ارزیابی قرار گرفت. لاین فوق دارای تیپ رشدی ایستاده رشد نامحدود (تیپ ۲) با میانگین ارتفاع بوته ۶۵ سانتیمتر، میانگین دوره رشد ۹۴ روز، تعداد غلاف در بوته ۲۰، وزن صد دانه ۲۸ گرم و میانگین عملکرد ۳۴۶۴ کیلوگرم در هکتار دارای بازاریسندی مطلوب بوده، از نظر شکل و رنگ بذر، وزن صد دانه مشابه رقم یاقوت و عملکرد آن در آزمایشات سازگاری نسبت به رقم یاقوت ۱۵/۷ درصد و نسبت به رقم دادفر ۲۳/۷ درصد بیشتر می باشد. از طرفی این لاین در آزمایشات تنش خشکی نیز از عملکرد بالاتری نسبت به رقم یاقوت برخوردار بوده و متحمل تر بوده است که مورد تایید قرار گرفت و با نام "عقیق" معرفی شد.

۳- گزارش معرفی دو هیبرید چغندر قند منوژرم مقاوم به ریزومانیا و پوسیدگی ریزوکتونیایی ریشه و طوقه که جزء ارقام باقیمانده از سال ۱۴۰۴ بودند، توسط عضو هیأت علمی موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه بذر چغندر قند ارائه شد.

- هیبرید اول: این رقم یک هیبرید دیپلوئید منوژرم است که حاصل ترکیب یک سینگل کراس مادری اصلاح شده جدید با گرده افشان سازگار و اثبات شده می باشد. ویژگی بارز این هیبرید، ارتقای پتانسیل عملکرد ریشه و شکر نسبت به ارقام شاهد داخلی، ضمن حفظ سازگاری عمومی است. در این هیبرید، مقاومت به بیماری ریزومانیا توسط ژن *IRz* کنترل شده که به صورت هموزیگوت در والدین تثبیت گردیده است. همچنین مقاومت به پوسیدگی ریزوکتونیایی ریشه و طوقه، حاصل تجمع ژن های مقاومت کمی از هر دو والد پدری و مادری است که سطح بالایی از تحمل را در شرایط مزرعه ایجاد می کند. این هیبرید دارای پوشش برگی وسیع با

تیپ رشد نیمه ایستاده است که با سایه اندازی سریع، تبخیر سطحی را کاهش می دهد. شکل ریشه مخروطی و وضعیت طوقه مناسب، آن را برای برداشت مکانیزه مطلوب می سازد که مورد تایید قرار گرفت و با نام "درسا" معرفی شد.

- هیبرید دوم: این رقم یک هیبرید دیپلوئید منوژرم حاصل برنامه اصلاح مشارکتی است که از تلاقی پایه مادری اروپایی با گرده افشان داخلی گزینش شده در اقلیم ایران به دست آمده است. این هیبرید با بهره گیری از حداکثر پدیده هتروزیس ناشی از فاصله ژنتیکی والدین و تلفیق کیفیت تکنولوژیکی و عیار قند بالا از منشأ خارجی با مقاومت بالا به پوسیدگی ریشه از منشأ داخلی می باشد. ژن مقاومت به ریزومانیا (*IRZ*) در این رقم از والد مادری و مقاومت به ریزوکتونیا عمدتاً از سوی والد پدری به ارث رسیده است. از نظر فنوتیپی، این رقم دارای برگ های ایستاده، ریشه های صاف با شیارهای کم عمق و درصد خاکبری پایین است. هیبرید فوق با توجه به عیار قند بالا و مقاومت دوگانه مورد تایید قرار گرفت و با نام "رونیکا" معرفی شد.

۴- نتایج آزمون تعیین ارزش زراعی پنج رقم گندم نان دیم داخلی توسط محقق موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال ارائه گردید. در این آزمون، پنج رقم با نام های کیهان (۱۴۰۲-۱۵۰۱۷)، آذین (۱۴۰۲-۱۵۱۲۴)، طلا (۱۴۰۲-۱۵۲۰۹)، امیر (۱۴۰۲-۱۵۲۱۶) و جهان (۱۴۰۲-۱۵۲۰۵) به همراه دو رقم شاهد هشتگرد و باران، طی دو سال زراعی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ در چهار منطقه آذربایجان شرقی، همدان، کرمانشاه و لرستان ارزیابی شدند. با توجه به نتایج ارائه شده، ارقام آذین (۱۴۰۲-۱۵۱۲۴)، امیر (۱۴۰۲-۱۵۲۱۶) و جهان (۱۴۰۲-۱۵۲۰۵) مورد تایید قرار گرفتند و ارقام کیهان (۱۴۰۲-۱۵۰۱۷) و طلا (۱۴۰۲-۱۵۲۰۹) رد شدند.

آزمون تعیین ارزش زراعی ارقام گندم				
ردیف	نام رقم	متقاضی	تایید	رد
۱	کیهان (۱۴۰۲-۱۵۰۱۷)	پیشگامان آذر زرکشت ایرانیان		*
۲	آذین (۱۴۰۲-۱۵۱۲۴)		*	
۳	طلا (۱۴۰۲-۱۵۲۰۹)			*
۴	امیر (۱۴۰۲-۱۵۲۱۶)		*	
۵	جهان (۱۴۰۲-۱۵۲۰۵)		*	

۵- نتیجه آزمون تعیین ارزش زراعی یک رقم هیبرید سورگوم علوفه ای داخلی با نام آریا توسط عضو هیات علمی موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال ارائه گردید. رقم مذکور در مناطق دزفول، کرج و مغان در طی سال های زراعی ۱۴۰۴ - ۱۴۰۳ ارزیابی شد و با توجه به داده های ارائه شده مورد تایید قرار گرفت.

آزمون تعیین ارزش زراعی رقم سورگوم علوفه ای				
ردیف	نام رقم	متقاضی	تایید	رد
۱	آریا	اصلاح گران آریا بذر	*	

۶- نتیجه آزمون تعیین ارزش زراعی یک رقم یونجه گرمسیری با نام Pacific Gold توسط عضو هیات علمی موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال ارائه گردید. رقم مذکور در مناطق کرج، جیرفت، دزفول و زنجان در طی سال های زراعی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ و ۱۴۰۳-۱۴۰۴ ارزیابی شد و با توجه به نتایج و ویژگی های مطلوب آن مورد تایید قرار گرفت.

آزمون تعیین ارزش زراعی رقم یونجه				
ردیف	نام رقم	متقاضی	تایید	رد
۱	Pacific Gold	Pacific international Seed co	*	

۷- نتیجه آزمون تعیین ارزش زراعی یک رقم نخود داخلی با نام ساکار توسط عضو هیات علمی مؤسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال ارائه گردید. رقم مذکور در طی دو سال زراعی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ و ۱۴۰۲-۱۴۰۳ در سه منطقه ارومیه، نقده و کرج ارزیابی شد و با توجه به نتایج به دست آمده مورد تایید قرار گرفت.

آزمون تعیین ارزش زراعی رقم نخود				
ردیف	نام رقم	متقاضی	تایید	رد
۱	ساکار	صلاح مسلمان	*	

۸- نتیجه آزمون تعیین ارزش زراعی پنج رقم کلزای بهاره داخلی با نام های ۱۲۶ORDC، ۱۳۴ORDC، ۱۸۶ORDC، ۱۹۴ORDC و ۱۹۸ORDC توسط عضو هیات علمی مؤسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال ارائه گردید. ارقام مذکور در طی دو سال زراعی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ و ۱۴۰۳-۱۴۰۴ در چهار منطقه خوزستان، اردبیل، مازندران و گلستان ارزیابی شدند و با توجه به داده های ارائه شده دو رقم ۱۹۴ORDC و ۱۹۸ORDC مورد تایید قرار گرفتند و ارقام ۱۲۶ORDC، ۱۳۴ORDC و ۱۸۶ORDC رد شدند.

آزمون تعیین ارزش زراعی ارقام کلزای بهاره				
ردیف	نام رقم	متقاضی	تایید	رد
۱	۱۲۶ORDC	توسعه کشت دانه های روغنی		*
۲	۱۳۴ORDC			*
۳	۱۸۶ORDC			*
۴	۱۹۴ORDC		*	
۵	۱۹۸ORDC		*	